



HALK SAęLIęI UZMANLARI DERNEęI

HPV FARKINDALIK GÜNÜ BİLDİRİSİ

HPV Enfeksiyonunun Yaygınlığı ve Riskleri

İnsan Papilloma Virüsü (HPV), 150'den fazla türü bulunan bir virüs grubudur. Bazı türleri siğil ve iyi huylu tümörlere, bazıları ise kansere neden olur. HPV, dünyada en sık görülen cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlardan biridir ve deri teması yoluyla kolayca yayılabilir. Cinsel olarak aktif bireylerin %75-80'i hayatlarının bir döneminde HPV ile enfekte olurlar. Çoęu HPV enfeksiyonu belirti göstermeden bağışıklık sistemi tarafından ortadan kaldırılır. Ancak, bazı yüksek riskli HPV türleri başta rahim ağzı kanseri olmak üzere ciddi sağlık sorunlarına yol açabilir. HPV rahim ağzı kanserlerinin %98'inin, anal kanserlerin %90'ının, vajinal ve vulvar kanserlerin %70'inin, penil ve boğaz kanserlerinin %60'ının temel nedenidir. 2022 yılı itibariyle dünya genelinde 660.000'den fazla kadına rahim ağzı kanseri teşhisi konduğu ve yaklaşık 350.000 kadının da bu hastalık nedeniyle öldüğü tahmin edilmektedir.

HPV Aşısı ve Koruyucu Etkisi

Son yıllarda HPV ile ilişkili kanserlerin görülme sıklığı hızla artmaktadır. Ancak, HPV aşısı bu kanserlerin büyük bir kısmını önleyebilir ve aşının güvenliği ile etkinliği bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Aşılamanın yaygın ve ücretsiz olarak yapıldığı Avustralya ve Danimarka gibi ülkelerde, HPV enfeksiyonları, genital siğiller ve rahim ağzı kanseri öncesi lezyonların azaldığı bildirilmiştir. HPV aşısı, ilk cinsel ilişkiden önce uygulanması durumunda en yüksek koruyuculuğu sağlar. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), 9-11 yaşı arasında, en geç 15 yaşına kadar iki doz aşılama yapılmasını önermektedir. 15-26 yaşı arasında aşılama başlandığında üç doz uygulanması gerekmektedir. 2020 itibarıyla 100'den fazla ülke HPV aşısını ulusal bağışıklama programlarına dahil etmiştir. Bu ülkelerde genellikle 15 yaş altındaki kız çocuklarına (bazı ülkelerde erkek çocuklarına da) aşılama yapılmaktadır. 15 yaş üzerindeki bireyler için yapılan aşılama "yakalama aşılması" olarak adlandırılmakta ve bağışıklık yanıtı daha düşük olmaktadır. Bu nedenle 15 yaş üstü aşılama da iki yerine üç doz uygulanması gerekmektedir.

HPV Aşısının Ulusal Programlara Dahil Edilmesi

Ülkemizde HPV aşısının 15 yaş altı kız ve erkek çocuklarına ücretsiz olarak sunulması için Genişletilmiş Ulusal Bağışıklama Programı'na eklenmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra, Ulusal Kanser Tarama Programı kapsamında bulunan rahim ağzı kanseri taramalarının HPV aşısı gölgesinde kalmaması önemlidir. Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezlerinde (KETEM), Aile Sağlığı Merkezlerinde ve Sağlıklı Hayat Merkezlerinde 30-65 yaş aralığındaki cinsel aktif kadınlara rahim ağzı kanseri taraması ücretsiz olarak uygulanmaya devam edilmelidir. Bu yaş grubundaki kadınlar, herhangi bir hastalık belirtisi olmasa dahi rutin tarama



HALK SAęLIęI UZMANLARI DERNEęİ

programlarına dahil edilmelidir. HPV aşısı ve kanser taramalarının yaygınlaştırılması, ülkemizde HPV ile ilişkili kanserlerin azaltılmasında kritik bir rol oynayacaktır.

Saęlık Profesyonellerinin ve Eęitimin Önemi

HPV aşısının yaygınlaştırılmasında tüm sağlık çalışanları kritik bir rol oynamaktadır. Toplumun bilinçlendirilmesi ve aşılama oranlarının artırılması, sağlık profesyonellerinin aşının önemini vurgulamasıyla doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle, sağlık sektöründeki tüm çalışanların HPV aşısının gerekliliği konusunda aktif bir tutum sergilemesi hayati önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra, okullarda cinsel sağlık ve HPV hakkında farkındalık eğitimlerinin verilmesi, gençlerin ilerleyen yaşlarda kanser riskinden korunmasında önemli bir rol oynayacaktır.

HASUDER Toplumsal Cinsiyet, Kadın ve Üreme Sağlığı Çalışma Grubu tarafından hazırlanmıştır.